

chefer i Ministeriet, og de rejste desuagtet omkring og undersøgte Skolevæsenet, de ikke blot forhandlede med Skoleraadene, men de undersøgte ogsaa Skolerne rundt omkring. Nu ved jeg nok, at hele dette Arbejde er blevet betydelig større siden den Tid, men at det skulde være en ren Umulighed at have saadanne Overskoleledere med et lignende Arbejde som det daværende, kan jeg ikke se. At man troede, det var noget i Retning af en Departementschef, var ikke saa mærkeligt, da Undervisningsinspektøren er foreslaaet lønnet med Departementschefs Lønning, og da der desuden var foreslaaet en hel Del Medhjælp til ham. Ganske vist sagde den højtærede Minister, at denne Medhjælps Størrelse skal fastlættes paa Finansloven, og at Rigsdagen altsaa faar et Ord med at sige. Sa, det er rigtigt, men naar vi først ere gaaede ind paa hele Historien, kunne vi maaske nok give noget mere eller mindre til denne Medhjælp, men vi kunne ikke uden videre nægte den. Have vi sagt A, blive vi ogsaa nøbte til at sige B. Mig forekommer det, at det er nødvendigt, før vi overhovedet kunne indlade os paa dette, at vi blive ganske klar over, hvad egentlig den Mand skal gøre. Hvad er det, man vil have? Jeg forstaaer meget godt, at man i Ministeriet kan trænge til en virkelig skolekyndig Assistance. Ministeriets Personale er jo for største Delen Jurister, og naar de ikke blot skal afgøre Skolens hvre Forhold — det antager jeg, de ere fuldstændig kompetente til — men ogsaa skulle afgøre de indre pædagogiske Spørgsmaal, vil det være vanskeligt for dem, og de ville trænge til Bistand. Man har hidtil hjulpet sig med en Konsulent i Skolefager, men saa vidt jeg har forstaaet, har man paa denne Maade kun haft en Slags pædagogisk videnskabelig Assistance, og det er ikke det, man trænger mest til. Man trænger aabenbart til en praktisk pædagogisk Assistance, og jeg havde derfor kunnet forstaa, om man til Ministeriet vilde have knyttet en Mand, der havde en virkelig praktisk pædagogisk Indsigt, for at han kunde bistaa Ministeriet i denne Henseende. Men at en saadan Mand behøvede at blive stillet paa Trin med en Departementschef, at der behøvedes et saadant Apparat, som her synes at være paatænkt, kan jeg ikke indse, og jeg forbeholder mig fremdeles min Stilling til dette Spørgsmaal. — Angaaende Fristolen skal jeg fatte mig i Korthed. Den højtærede Ministers Stilling dertil synes jo i Realiteten at være ret velvillig. Han udtalte, at han vilde samarbejde med Udvalget om at finde Udveje til at støtte den private

Skole, da man jo maa sige, at den har gjort en væsentlig Del af det Arbejde, der paa-hvilede Skolevæsenet. Man kan nærmere undersøge, hvorvidt man i den Henseende kan komme i en Forhandling med den højtærede Minister. Jeg deler ikke de Betragtninger, den højtærede Minister fremsatte om Fristolens Nødvendighed eller Overflødighed. Men det har jeg haft Lejlighed til at udtale mig om, da jeg første Gang havde Ordet, og skal ikke komme nærmere ind derpaa nu. Naar jeg henviste til Grundlovens § 85, indrømmede den højtærede Minister, at der kunde være noget deri, men han sagde, at det vilde føre til, at man skulde paalægge de Forældre, der havde Evne til at betale for deres Børn, ogsaa at gøre det. Sa, det kunde føre dertil, men jeg tror, det vilde være meget upraktisk, saaledes som hele Ud-viklingen er gaaet. Og der er ogsaa en anden Udvej. Det kunde jo lige saa vel føre til, at man sagde: Dem, der selv have sørget for deres Børns Undervisning, kan Staten støtte, ligesom den støtter de andre, der ikke selv sørge derfor, men foretrække at sende Børnene i de offentlige Skoler, skønt de have Evne.

Jeg kommer sluttelig til det Spørgsmaal, der vel er det vanskelige, nemlig Spørgsmaalet om Kaldelsesmaaden. Den højtærede Minister undrede sig over den Kærlighed til den nuværende Kaldelsesmaade, som han syntes at spore her i Tinget, og mindede om, at saaledes havde det ikke altid været. Man havde ogsaa her været utilfreds med den nuværende Kaldelsesmaade. Jeg tror imidlertid, den højtærede Minister misforstaaer Stillingen noget. Jeg tror ikke, at der her er nogen særlig Kærlighed til den nuværende Kaldelsesmaade, jeg tror, at Tinget staaer i den Henseende, ligesom det har staaet tidligere. Man har meget godt Øje for de Mangler, der kunne være ved den, og der er vistnok et Flertal nu, ligesom der har været tidligere, der kunde ønske at gaa en noget anden Vej. Men den højtærede Minister maa erindre, at man ikke har kunnet enes om denne Sag, fordi man har villet gaa to stik modsatte Veje. Fra Folketingets Flertals Side har man tidligere villet gaa den Vej, at man har villet lægge Indstillingsretten fra Sogneraadet over til et Nævn, hvori dels Skolekommissionen, dels Sogneraadet og dels Forældrene vare repræsenterede osv. Man har villet lægge Indstillingsretten over til et saadant Nævn og saa lade Afgørelsen være hos Sogneraadet, saaledes at Skolekommissionen kun havde at udstede Kaldsbrevet eller, om den vilde, forkaste den Bærer, der var indstillet